

سانه ناو

کۆمه شیعر (دو زوانه ی کوردی - فارسی)

شاعر: عهلی ئولفهتی

دهسته ی وه رگی پان (گروه ترجمه):

جلیل آهنگر نژاد

جلیل الیاسی

شیردل ایل پور

صادق سامری

فریاد شیر

سرشناسه: الفتی، علی، 1356-

عنوان: سانه ناو: مجموعه شعر (دو زبانه کردی-فارسی)

شاعر: علی الفتی

زیر نظر گروه ترجمه فریاد شیری ... [و دیگران

مشخصات نشر: تهران: داستان، 1389.

مشخصات ظاهری: 96ص: 21/5x14/5 س.م.

شابک: 978-600-5614-12-1

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کردی - فارسی

موضوع: شعر کردی - - قرن 14 -- ترجمه شده به فارسی

رده بندی کنگره: PIR/3256 ک543الف 7 1389

رده بندی دیویی: 8 ف9/21

شماره کتابشناسی ملی: 9149402

ناسنامه ی پرتووک

مژار: شیعر سپید کوردی

ناو پرتووک: سانه ناو

شاعر: عهلی ئولفه تی

وه شنکه: نشر داستان

ویننه ی رۆبه رگ: مه زده ک شه که ری کیانی

چاودیر چاپ: سه عید شه رافه تی زه نکه

نرخ: ۲۵۰۰ تمه ن

چاپ ئیلکترۆنیکی: [Http://jiyarkurd.com](http://jiyarkurd.com)

پیشکش به: مریم صحرایی

با احترام به آنچه از زبان و ادبیات فارسی آموخته‌ام

پیرسب

۷۰.....	شه‌وه‌کیانی ک ت چید (صبحی که تو رفتی)
۱۱	شیر (شعر).....
۱۵	فوتالی (خون آلود)
۱۷	قافه‌زنگ نه‌رای شیر... (کاغذی برای سرودن شعر...)
۲۱	وینه‌ی نه‌رای بانان (عکسی برای آینده)
۲۵	سانگل (غلطاندن سنگ)
۲۹	شیر فوه‌نین (شعرخوانی)
۳۳	دیمه‌ن (زیبایی).....
۳۷	یوسف تیه‌ل (یوسف تلخ).....
۴۱	فوه‌ی کوشتن (خودکشی).....
۴۵	نه‌وانه‌یل (دیگران).....
۴۹	وینه (عکس).....
۵۱	ئافر دنیا (آخر دنیا).....
۵۳	تیه‌ماشای یوو (تماشای بو).....
۵۷	سانه‌یل نه‌وسا (سنگهای آن سالها)
۶۱.....	مدرسه‌سه (مدرسه)
۶۵	شاعر (شاعر)
۶۷	شار هرت (شهر هرت).....
۶۹	ئرمیس (اشك).....
۷۱	دوئا شیر مانی (دعا شعر مانی).....
۷۷	ئازادی (آزادی).....
۷۹	وینه‌ی له جووانی (عکسی از جوانی)
۸۳	ئوای تاوسانی (روستای تابستانی)
۸۷	داروه‌فش (بخشش در پای دار)
۹۱	سانه‌ئو (سانه‌نار)

وه هۆر خالووم، جوانه‌مه‌رگ هه‌مید هه‌یده‌ری

شه‌وه‌کیانی گ ت چید !!

دقای چیین ت

گول سووینگ

له ئیسگای قه‌تار

من و خیاوان ته‌قیایمه یه‌کا

ک تواس له‌یره بچوود

وه‌ت: ئیره دی جی وسان نییه

وہ تم: ئِرا؟
 وہ ت: خود خاستر زانی
 ئِرا خود دەی لەو باره گەئ؟
 هەق وہ دەسئ بق
 خودم خاستر زانسم
 ئەمانگ^۱ باوەپ نہ کردم
 خیاوان وەل تنە خوش بق
 گەرت فرووشەگان کە ورخ^۲ پارک
 شایرەیل شیت کافە
 سیاسییەیل بئ سەواد ناو رووژنامەیل ئیوارە
 گشتییان
 بایە وەرجه یانە لەیرە بچیاتام
 وەرجه قەتار ئئ ئیسگا

^۱- اما، ولیکن

^۲- ترسو

صبحی که تو رفتی

بعد از رفتن تو
صبح زودی
در ایستگاه قطار
من و خیابان با هم روبر شدیم
که می خواست از این جا برود
گفت: اینجا دیگر جای ماندن نیست

گفتم: چرا؟

گفت: خودت بهتر می‌دانی!

خودت را به بیراهه نزن!

کاملاً حق با او بود

خودم بهتر می‌دانستم

اما باور نمی‌کردم

خیابان با تو خوش می‌گذشت

مواد فروشان ترسوی پارك

شاعران دیوانه‌ی کافه

سیاستمداران بیسواد روزنامه‌های عصر

همه‌گی

باید پیشتر از این‌ها از اینجا می‌رفتم

پیشتر از قطار این ایستگاه

شیعر^۷

شیعر توهنئ چه بوو؟
هنای ت ته مام قسه یل وه تود و چود
یا له جی ترهک
واران له جی من
له بان شان که سی تر رفت^۱ خوهی کردود و چود
شیعر چشت گهنئ نییه

^۱ - رگبار، باران سیل آسا.

چوار که لیمه ی سەرد سڤ
له مائی گ ت دی له تی نهۆد

ها له هۆرم وهتی:
شیعر له شوونی پاگرئ گ
قسیه ی ئرای وهتن نهۆد
ئیرنگه من دهس له پا شووڤتر سڤوکوپ
شووپ شووپ وسامه و
چه وهڤئ یه مه گ بنۆسم

شعر

شعر چه می‌تواند باشد؟
وقتی که تمام حرف‌هایت را گفته و رفته باشی
یا درجایی دیگر
باران به جای من
به اشتباه بر شانه‌های کسی دیگر
باریده و رفته باشد

شعر که چیز بدی نیست
چند کلمه سرد و بی رمق است
در خانه‌ای که تو در آن نباشی
هنوز به یادم می‌آورم که می‌گفتی:
شعر از جایی آغاز می‌شود که
حرفی برای گفتن نباشد
اکنون دست از پا دراز تر
دراز به دراز ایستاده‌ام

چشم به راه نوشتن

خونالى

باپىرم، باوگى وه دەسەيل خوهى ناۆدە قه‌ور
باوگمىش باپىرم وه دەسەيل خوهى ناده قه‌ور
خوهمىش باوگم وه دەسەيل خوهم نەمە قه‌ور
ئەمانگ يەككى نىيە تا من وه دەسەيل خوهى بنەيدە قه‌ور
من ئەو قەرە مردمە گ توام زىنييه و بووم
من وه دەسەيل خوهم منالەيل بانان^۱ نامەسە قه‌ور
ئاخ من مردى
بايە وه دەسەيل خوهم بناتامەدە قه‌ور

^۱ - آيندە، آيندەگان.

خون آلود

پدر بزرگم، پدرش را با دستهای خودش به خاک سپرد
 پدرم نیز پدر بزرگم را با دستهای خویش به خاک سپرد
 من نیز با دستهای خویش پدرم را به خاک می سپارم
 اما کسی نیست با دستهایش مرا به خاک بسپارد
 من آن قدر مرده‌ام که می‌خواهم زنده شوم
 من با دست خویش کودکان آینده را به خاک سپرده‌ام
 آه ای من که مرده‌ای
 باید با همین دستها تو را به خاک می سپردم

قاهەزىڭ ئىراي شىئەر ئاگر خوهى دا

هەيەگ بايدىن

من له جى ت رى كەم

تو له بان دەسەيل من بخەف

● ● ●

من بنچىنەم وه چهوہ يلد رەسى

له ئىوارانىڭ ساسانى

سانه‌گان له رۆ ده‌ست ت نۆسام و
 له لێیان چیمه‌و بان
 ئه‌و ده‌رساته^۱ گ من
 سه‌ریاز «پاتاق» تنیش بۆم

له ئیواران تاق وه‌سان
 جیه‌لاد^۲ گرد و
 لووای‌لوو^۳ شیرین مانتوو کۆله‌گه‌د کردیده‌ وهر و چید
 من له ئه‌سفار ئه‌ربه‌ئه
 یا له حاشا کردن ئشقد ک ئاگر بچووده‌ لی
 چلیار بیده‌نگیگم
 تا دۆه‌تله‌ی ده‌م خرپگ
 ههر شه‌و ده‌می تام ئاو ده‌ید

^۱ - لحظه، خلق‌الساعه، درحال.

^۲ - لچ کردن.

^۳ - همراهی و رقابت، چشم و هم‌چشمی و مبالغه.

کاغذی که برای شعر خودسوزی کرد

همین که بیایی

من به جای تو راه می‌روم

تو بروی دستهای من چرت بزن

● ● ●

نسب من به چشمهای تو می‌رسد

در غروبی ساسانی

سنگ‌ها را از روی دست تو می‌نوشتم و
 از آنها بالا رفتم
 آن لحظه که سرباز «پاتاق» تو هم بودم
 در عصر تاق بستان
 لج ات گرفت و
 به اتفاق شیرین مانتوی کوتاهت را پوشیدی و رفتی
 من از اسفار اربعه
 یا در انکار عشقت که آتش بگیرد
 نوزاد چهل روزه‌ای هستم
 تا دوشیزه‌ای با صورت گرد
 هر شب دهانش طعم آب می‌دهد

وینہیگ ئرای بانان

له پای دیوارہیلئ گ
گاجار ریچہرمیہیل ئاواى
پالّ دانہ پییہو
بانان خوہم دؤنم
گ له داخدا
چہنئ چہمیاس

۱
 ھەرچەن شوون قووخ
 لە قەهەقە دیوارێگ دیار نییە
 ت بۆش دیوار چینیشت؟!
 ئای دالگە!
 لەیل رووژەیل جوانی باوگم
 بەو لە پای ئی دیوارەیلە ھێزم بییە
 توام دقای تەرک کردن
 ماچ پۆست مودرنینگ لە دموکراسی بکەم
 توام تەرک بکەم
 لەیوا ک باوگم تەوبە لە چەوہگان ت کرد

۱- خەم، گوژ، خەمیدگی.

عکسی برای آینده

در پای دیوارهایی که
هر از گاهی پیرمردهای روستا
بر آن تکیه داده بودند
آینده ی خودم را می بینم
که از دوریات
خیلی خمیده ام

هر چند رد قوز
بر هیچ دیواری پیدا نیست
تو بگو حتا دیوار چین!

آه ای مادر!
ای عشق روزهای جوانی پدرم
بیا از کنار این دیوارها مرا بردار
می خواهم بعد از ترك کردن
دموکراسی را پست مدرن ببوسم
می خواهم ترك کنم
همانطور که پدر از چشمهای تو توبه کرد

سانگل

سانه‌یل فره‌یگه
له لیم کردنه‌سه‌و گل^۱
(تانجگه‌وگل‌گلی^۲ بوومه به‌ره‌زا^۳
ده‌سمه داواند یا ئیّمام ره‌زا)

^۱- غلتاندن، سرازیر کردن.

^۲- تانجگه‌وگل‌گلی: بازیی کودکانه که در آن سنگ یا اجسام مدور را به حرکت درآورده و ضمن بازی و سرگرمی، ابیاتی فولکلوریک با مضامین نوستالژیک خوانده می‌شود.

^۳- گیاه پرسیاوشیان.

یا ئیمام رەزا!
بئ سانی ئپای کۆه
دەرد سەنگینیگە
چۆ دەرد بئ دیانی ئپای شاعری گ
بتواند لێو خوەی بجاید و نەتۆه نئ

یا ریچەرمییگ و هۆر ئەوسا
بتوای قەپ بگریڤە
سەر گوپ سیف دەس دۆت لبنانیگ

دەخیلد یا ئیمام رەزا
سان ئاورق کۆهیل دنیاس

غلطاندن سنگ

سنگ های زیادی از من
سرازیر کرده‌اند
(تانجگه و گل گلی بوومه بهر رها
ده سمه داواند یا ئیمام رها)
یا امام رضا!
نبود سنگی برای کوه

درد سنگینی است
همچون درد بی دندانی برای شاعری که
بخواهد لب اش را بگذرد و نتواند
یا پیرمردی به یاد گذشته
بخواهد برگونه‌های سیب دست دختری لبنانی
گاز بگیرد و نتواند
دخیل یا امام رضا
سنگ آبروی کوه‌های جهان است

شیعر خوه نین

ئو دهرساته گ
ئرای ت شیعر خوه نم
که متار فرهیگ ده ور دهن له لیم و
سه گ پیریگ له لیم پاس که ئ
له پشت میکرووفوونه گه یا
هرچئ خت که م له لئیان
نیه دا جمیه ن

مەردم وە پیم خەنن
ئەوانە نیه زانن من گیر چ نامە ییگ کە فتمە

وە پێیان ئۆشم یە شیخەرگە
ئێرای شەو ئەوەڵ قەور زیننێیە یل
ئەو دەرساتە ک
هەوێش^۱ توای.....

¹- وحشی.

شعرخوانی

آن لحظه که

برای تو شعر می خوانم

کفتارهای بسیاری محاصره ام می کنند و

سگ پیری برایم پارس می کند

از پشت میکروفن

هرچه چخ می کنم

دور نمی شوند
حاضرین به من می خندند
نمی دانند گیر چه مخلصه ای افتاده ام

به آنها می گویم:
این شعریست
برای شب اول قبر زندگان
آن لحظه ای که
سگ حَوْش می خواهد....

دیمه‌ن

ت ئه‌وقه‌ره دیمه‌ن دیری
ک توام ئپای چه‌وه‌یلد نامه‌یگ بنۆسم
ئه‌مانگ ده‌سم نیه‌چوو ئپای نۆسان ت
یا توام له پای ته‌خته سیه‌یگ
وینه‌ی چه‌وه‌یلد بکیشم
ترسم نه‌زانم و

منالہ یل وہ چہوہ یلد بخہ نن
تہ نیا رییم یہ سہ ک
بودہ شیعیگ لہ بان ماہوور
نُرای دہ نگ حہ سہ ن زیرہ ک^۱
تا مہ رد م
گووش بییہ ن وہ قہ شہ نگ ی چہوہ یلد

¹- حسن قادری معروف بہ حسن زیرک خوانندہ ی پراوازہ ی کُرد اہل شہرستان بۆکان کہ در سال ۱۳۵۲ دار فانی را وداع گفت. از این هنرمند مردمی بیش از ہزار و چندی آواز و نغمہ ی زیبا در دستگاہای مختلف موسیقی بہ جای مانده است و بہ بلبل کردستان مشہور است.

زیبایی

تو آنقدر زیبایی
که می‌خواهم برای چشمهایت نامه‌ای بنویسم
اما دستم توان نوشتن تو را ندارد
یا می‌خواهم بر روی تخته سیاهی
چشمهایت را نقاشی کنم
می‌ترسم نتوانم و

بچه ها به چشمه‌ایت بخندند
تنها راهم این است که:
ترانه‌ای شوی بر روی ماهور
برای صدای (حسن زیرک)
تا مردم
به زیبایی چشمه‌ایت گوش بسپارند

یوسف تیهل

تیژی تماشای

دهسەیل من هەنجانیە تا که ئ؟

یە قاق ترەک له لیم مەنییه

ئاخ ئی یوسفه چەنی تیهل بۆ!

هۆر منالی فرە تیژە

هیمان شوونی ها قەی لەش رچ بەسیای تنەو

سقرا تیش گەن کورپی نەق
پیالە هەلگەرد و وەت:
وێ سەلامەتی هەرچی کور خاسە
کورپەیل خاس ئیوە شایەت بوون
ک ئی کوتر مەن زق لە پشته و دریاود
ئیرنگە بایمە و دیار هۆر تیژ منالی
منالەیل هاینە کوو؟
هشارە؟
هشارە؟

¹- بازی قایم موشک.

یوسف تلخ

تیزی نگاهش

دستهای مرا تا کی بریده اند؟

يك تکه دیگر از من مانده است

آوخ این یوسف چقدر تلخ بود

خاطره های کودکی خیلی عمیق اند

هنوز جایشان بر قامت سرد و یخ بسته ی تو مانده است

سقراط هم آدم کمی نبود

پیاله را برداشت و گفت:

(به سلامتی هر چه مرده)

مردان خوب

شما شاهد بودید

که کت تن من پیش تر از پشت پاره شده بود

حالادوباره به خاطرات تیز کودکی برگردیم

بچه ها کجایید؟

هشاره ؟

هشاره ؟

خوہی کوشتن

تلیفونہ یل گولّ سوو

وہ خاس نہ زانن

وہ دہسہ دیّزہ گان ئزرایلہ و زیپئی لیّ ہلّسیّدہ و پا

پژ م نم پژمنم

ت جام خالی یگ نایدہسہ لای سہردہ و

قہیریّ قورس چہ رمیّیش

من کلک کہو ژہنمہ جہوہہ را و نہمہ پای قاقہ زہو

یه کئی وه ت:

ئای نوواکۆه بنیشه خوهش

تن و دۆهته گاند

تن و شووانه گاند که وکه گاند که له گاند

من له کووره و ئی دوکتوپهیل سهوزه له کوو

خوهزییه و دهس گیر بیاتای

فاتمه خانم!؟

خودکشی

تلفن‌های دم صبح را
به فال نيك نگیرید
با دست‌های نحس عزرائیل شروع می‌شوند
عطسه می‌کنم عطسه می‌کنم
تو کاسه خالی از آبی را کنار سرت گذاشته‌ای و
يك مشت قرص سفید

من اثرانگشتام رادر استامپ می زنم ویرکاغذ می گذارم
 یکی گفت:
 آہ ای (نواکوه)^۱ بدرود
 تو و دخترانت
 چوپانهایت کبکهایت گوزنهایت
 من کجا و این دکترهای سبز پوش کجا
 ای کاش طاقت می آوردی
 فاطمه خانم؟!!

^۱ - نواکوه: نام کوهی معروف و مشرف بر روستای نقاره کوب/ زادگاه شاعر.

ئەوانەیل

لە تماشای کام ئاوە و هاتن؟
ئەوانە گ تەنیا ناویان زانسییم
چەوایل من دی بێ نزە و بۆنە و خاس نیە نووپن
ئەوانە یلیش نە پیر بوون نە مرن
ئیمە نەبایە سەر بناتایمە سەرییان
یەکیگیان وەت:

نہ تو اسم له یوا وه پی بکه م
 ئه وه لّ خاس نوورسمه چه وه یلییه و
 جفتی که مووتر له ناویان بالّه و گردن و چین
 بیّه قولاً^۱ دو گوله ته قانمه لییان
 ئیکه ش

چاییگ ئرای خوه م رشانم و
 سیکاری له بانئ کیشام و
 چیم ئرای تماشای ئاوه یلی ک
 تازہ رشیاقونه ناو سیروان

¹- بی اختیار، بدون تامل.

دیگران

از تماشای کدام آب بر می گشتند
آنها که تنها نامشان را می دانستیم
چشمهای من دیگر کم سو شده اند و خوب نمی بینند
آنها نیز نه پیر می شوند نه می میرند
ما نباید روی اعصابشان راه می رفتیم
یکی از آنها گفت:

نمی خواستم این اتفاق بیفتد
 ابتدا خوب به چشمه‌هایش نگاه کردم
 يك جفت كبوتر در آنها پرواز کردند و رفتند
 بی اختیار دوگلوله به سمتشان شليك کردم
 بعد چایی برای خودم ریختم و
 پشت بندش سیگاری گیراندم و
 به تماشای آبهایی رفتم
 که تازه به سیروان سرازیر شده بودند

ويٽه؟!

خاس بووسيہن
کہ مڃ تہ ک بيٺہ نہ ئيلا ترہ ک!

ئہا!

ئہا!

بخہن! بخہن!

سڃ! دوا! يہ ک!

تہ مام!

لہ مناليم

تہ نيا چشتي ک وہ جي مہ نيہ

ويٽه ي درياييگہ

ک من لہ ت جياوا بومہ

عکس

خوب بایستید
کمی این طرف تر
خوبه! آها
خوبه! خوبه!
لبخند! لبخند!
سه دو يك

از کودکی ام
تنها چیزی که مانده است
عکس پاره‌ایست
که در آن
من از تو جدا شده‌ام

تاخر دنیا

له منالیم

ژنیگ وه پشت دهس شین کرد

وه گومانم دالگم بق

له جوانیم

ژنیگ وه شهرمه و شین کرد

وه گومانم دالگم بق

له پیریم ژنیگ

له سهر یالگ گهرمه شین کرد

وه گومانم دالگم بق

ئیرنگه وه خوهم ئوشم

وه شین دالگه یلمان

دنیا تاخر بوود

آخر دنیا

در کودکی ام

زنی با پشت دست نازکای صورتش را می خراشید

شاید مادرم بود

در جوانی ام

زنی با شرم و حیا شیون می کرد

شاید مادرم بود

در پیری ام

زنی بر افق

گرم شیون شده بود

شاید مادرم بود

حالا با خودم می گویم

با شیون مادران مان

دنیا به خط پایان می رسد

تماشای بوو

مه‌گه‌ر بوو چه‌وه‌گاند شه‌فام بییه‌ن
وهی‌ه‌م‌گه‌ نوو‌ن‌زایگ^۱ ها‌له‌ شوونم
ده‌سه‌یلم‌ گیرن
ئه‌پای‌ رووژیارینگ

^۱- نفرین، نفرین و لابه کردن برای اجابت.

دهس فرووشی کردم
له ئه و خیاوانه گ
ته نیا ت وه پیا هاتید و چید
ئیکه یش خیاوان شه وه کیانینگ له ی شاره چی
شار بۆه بییاوان

ئای سه ی زایه! دووام ها له لای ئیوه
من وه بوو شه فا پیا که م
ئه وانه یل دهس له لیم وه شاننه
بال بژانگی بیه پیا

تماشای بو

با این نفرین هایی که پشت سرم کرده اند
مگر بوی چشم‌هایت شفا می‌دهند
دست‌هایم گریه می‌کنند
برای روزگاری که دست فروشی می‌کردم

در خیابانی که تو تنها رهگذرش بودی
بعد خیابان صبحگاهی از این شهر کوچ کرد
شهر بیابان شد
آه دختر سیده! دعایم پیش شماست
من با بو شفا می یابم
دیگران تسخیرم کرده‌اند
نیم نگاهی به من بینداز

سانه‌یل ئه‌وسا

له زوانی سانه‌یل ئه‌وسا

له ژێر سانه‌یل نقوسیای

ئ‌رای ئاوه‌یل درپای

تا قازه‌یلینگ

له تیه‌ریکان باله و گردن و چین

● ● ●

له‌نو و خه‌و ت دیمه

له ژیر ئه‌و سانه‌یله

هیمان خه‌لپان له خۆن بوڊ

خۆن ئه‌و سانه‌یله

شایه‌د بوو چه‌ویر^۱ ته‌نیا یگ بوو ک

له ساله‌یل دۆر

وه‌ل یه‌کا بوو کردیم

^۱- چه‌ویر یا چنور، گیاه آویشن، گیاهی خوشبو در کوه‌های زاگرس که نامی دخترانه هم می باشد.

سنگهای آن سالها

از قول سنگهای گذشته
در زیر سنگهای نوشته شده
برای آبهای پاره
تا غازهایی که
در تاریکی پرگشودند و رفتند



دوباره خواب تو را دیده‌ام
در زیر آن سنگها
هیچنان غرق در خون بودی
خون آن سنگها
شاید عطر (چویر) تنهایی بود
که از سالهای پیش
با هم بو کرده بودیم

مەدرەسە

مەدرەسە یانی:

فاتاخوێنی زوان کوردی

تا دەسە چوو گرد^١

وێ چوو دان لە ناو دەسە یلم

ئێکەش

دالگم بق وێ (مادر) و

¹- بە معنی خودکفا شدن است، بالغ و عاقل.

باوگم بق وه (بابا)
فه ره له شوونیان گهردیم
تا تهیران چیم و خوراسان و تهوڕیز

شهوانه
دهنگ قیژهی دالگم تید
له ناو کیف دریای منالییم

نیمه پوان
دهنگ هاوار باوگم تید
له ناو مه خشهیل خهت خواردییم

مدرسه

مدرسه یعنی:

ختم زبان مادری ام

تا خودم را شناختم

ترکه ها بردستانم فرود آمدند

بعد

(دالگم) مادر شد

(باوگم) بابا شد

خیلی دنبالشان گشتم

تا تهران رفتم و خراسان و تبریز

شبانه

صدای جیغ مادرم می‌آید

از میان کیف پاره‌ی مدرسه‌ام

ظورها

پدرم فریاد می‌کشد

در میان مشق‌های خط خورده‌ام

شاعر

ده‌سه‌یلّ بوو نان شاری دان و
دنیا له ئه‌ودیم بان چه‌وییه‌گه‌یه‌و
ماله‌کین^۱ منالّگ بق و
هر مف سیکاریگّ
ویینه‌ی قه‌تار پیریگ بق
له ئیسگای رووژنامه‌گان ئیواره
ئا ئا
یه بق
دقا هیله‌ی ئه‌سپ بی خاون
خیوان شه‌تره‌نجی

¹- سازه‌ای شبیه خانه که بچه‌ها در حین بازی از چیدن چند سنگ به دور هم می‌سازند، کنایه از کلبه‌ی درویشی.

شاعر

دست‌هایش بوی نان شهری می‌داد و
دنیا در آنسوی عینکش بازیچه بچه‌ها بود و
هر يك سیگارش عکس قطار پیری
در ایستگاه روزنامه‌های عصر

آری! آری!

این بود

آخرین شیهه‌ی اسب بی سوار

خیابان شطرنجی

شار هرت

شهو شه و نامه نقوسی
شهو ئپای شه و نامه نقوسی
رووژ له ناو رووژ نامه گان
منه ی جی خاسی که ی
تا له ساکی داره گانی سهره و بنه ی

چه نی نان وه نرخ رووژ خوهرن
ئی شه و نامه نقوسه یله ؟!

شهر هرت

شب شبنامه می نویسد
شب برای شب نامه می نویسد
روز در میان روزنامه‌ها
دنبال جای دنجی می گردد
تا در سایه درختانش چرتی بزند

چقدر نان به نرخ روز می خورند
این شبنامه‌نویس‌ها؟!

ئرمیس

وای چه پیل
میشه سئ^۱ نازه ویگه
له ههس ههس
ئیواران له شوون ت
ت دریژید و من کول
کولم و کولوول
ئرمیس له هور دهلیا دریژتره
سانه یلیگیش گ قوپووژام
هیمان چریکه یان
له شان واوا و سیاسه پاوا
ئهمانگ نیه زانم چوو بهکم وهل یه گ
تا شه وهکی فره مه نییه

¹- هویره، تیهو.

اشك

باد چپ دست
تیلهوی دوشیزه ایست
از نفس نفس زدن
غروب به دنبال تو
تو بلندی و من کوتاه
کوتاهم و بخت برگشته
اشك من از حافظه‌ی دریا طولانی تر است
سنگهایی را که جویدم
اکنون صدای جیغشان
برشانه‌های باد پابرجاست
اما نمی‌دانم چه باید کرد؟!
با اینکه تا صبحدم خیلی مانده است

دوآنا شیعر مانی

(نئ ورده وه ژیر لیوهو بخوه ننه ی) نامین

له بیده نگی شه ویگ ت لهیره چید
له ته مییاره یلیگ^۱ نیواران وه دهس خالی چنهو
ت کتاو دهمه و خوار یگید
له شه که تی خه وود بردییه سهو
شه و وه خهیر ولات خه ویل ته مه لول

¹- نامزد، اصل واژه به معنی طمع یار است.

من هامه بان که ور ئاخر دنیا
 دی ره سیمه سه چه و یلد
 چوارمه خشی نیشم و ته موره ژهنم
 تنیش ئنار بهش که، بهین ئی کوچگه یل نه سه وه داره
 ئیره ئاخر دنیا س
 مردییه یل شه که ت شه و یل دریز^۱
 ئرای یه ک گه زگه ز کفن بالا که ن
 میهنی نه ق ئزرایل (وه دهنگ بهرن)
 : خودایا دی که سی نه مه نییه
 گیان هه رچی ئایه مه سه نم
 مه گهر گله گله ی له ئه وانه گ خوه یان شاردنه سه و
 یا ئیه گ له بان که ورئ نیشتییه و
 سه رته رز
 وه له رزه و ژهنی
 (کلکه یلدان بنه نه گووش ئی شیعره شریقنید)

¹ - از مقامات تنبور در آئین یارسان.

ئا له پسا وه‌تم
مردن چشت ئه‌لاجه‌وێگ نیه
له به‌رزى دقه‌ته‌یل گه‌ورا مالیش چووده‌و بان
له کولێ ده‌سه‌یل منیش
مردن له نووام وسایه و
له پسا وه چه‌قوو کار کرێنیگ
کلکه‌یل خوه‌ی تاشید و
لایچچئ ها لای ده‌مییه‌و
(له دقای ئی شیعره)
من هامه بیده‌نگی شه‌وێگ ت له‌یره چید
چید و
چید و
هه‌چید
چید و نه‌په‌سید
ره‌سید و نه‌په‌سیده ئاخر دنیا

دعا شعر مانی؟!

(این ورد را زیر لب زمزمه کنید) آمین

از سکوت شبی که تو از اینجا رفتی
از آرزومندانی که غروب با دست خالی برمی گردند
تو کتاب تاق بازی هستی
که از خستگی خوابت برده است
شب به خیر سرزمین خوابهای مه آلود
من روی آخرین صخره‌ی دنیا نشسته‌ام

دیگر به چشم‌هایت رسیده‌ام
اکنون چهار زانو می‌نشینم و تنبور می‌زنم
تو نیز انار در بین سنگ‌های اصیل تقسیم کن
اینجا آخر دنیا است
مردگان خسته‌ی شب‌های دراز
با کفن‌هایشان سر از پا نمی‌شناسند
خسته نباشی عزرائیل
(با صدای بلند)
:خدایا دیگر کسی زنده نمانده است
جان همه را گرفته‌ام
مگر آنهایی که پنهان شده‌اند
یا همین که روی صخره‌ای نشسته
و دارد مقام **(سرترز)**
را با لرز می‌نوازد
(انگشته‌ای‌تان را در گوشتان بگذارید این شعر جیغ می‌زند)
آهان داشتم می‌گفتم

مرگ چیز عجیبی نیست
 از بلندای دختران اصیل هم بالا می‌رود
 از کوتاهی دست‌های من نیز
 مرگ روبرویم ایستاده است
 و با چاقویی (کرنده)
 انگشت‌هایش را تیز می‌کند و
 با سیگار دست‌پیچی گوشه‌ی لب‌هایش
 در پایان این شعر
 من در سکوت شبی هستم که تو از اینجا رفتی
 رفتی و
 رفتی و
 همچنان می‌رفتی
 می‌رفتی و نرسیدی
 رسیدی و نرسیدی به آخر دنیا

تازادی

ناود نیه زانم
هر یه زانم
زام تووژ به ساییگید
له ناو مشتم
خارجگ سفیدیگید
له قه ی راخ^۱ سه ختیگ
چه نی دقیرید
تا دهس واز بکه م
دهلیای خونید

¹ - سینه کش کوه که پر از سنگ ریزه است.

آزادی

نامت را نمی دانم
همین قدر می دانم
زخم سربسته ای هستی
در مشتم
یا قارچ کوهی سفیدی
بر سینه کش کوه
چقدر دوری
تا دست بگشایم
دریایی از خون می شوی

ویندهی له جوانی

له ناو دارسان به پږ
له سهره و خواری لیژ
له دهیشت خوه م
کلاو ئه فسه ر جوانیگ
له خوه شی دوه ته یل که لهر
نامه سه سه ر

له یه ی لای ترهک
ت له قه ی گلیم کوردییگ
نه خش ژنیگ
وه کونه ی ئاوینگه و بود
له پسا له سه راوگه رمه و^۱ هاتید
ئیرنگه ئوشی من پیایگم
نه! دی بۆده سه پیایگی

¹ - منطقه‌ای تفریحی با آبهای زلال در سرپل زهاب.

عکسی از جوانی

در میان جنگل بلوط
در سرازیر شیب
بیرون از خویش
کلاه افسر جوانی را
به شوق دختران کلهر
برسر نهاده‌ام

در جایی دیگر
تو روی يك گلیم کردی
نقش زنی با مشکی از آب بودی
که از آبهای (سراوگرم) برمی گشتی
حالا می گویی: مردی هستم
نه! تازه مرد شده‌ای!

ئاوای تاوسانی

ته‌مام داره‌گان درپانه
له‌ش لۆه‌ت من لق چه‌مانییه
یاو پیریگ گه‌لایل تاوسان جوانیم جاید و
سه‌ر شه‌و قاووشی که‌ی
من ژانم که‌ید
ئای ت هایده کووره خودای خه‌وه‌یل شیویای

نَپْرای لای ت له کام تَوَله رَییه و بام

من له مالّ نییم خانم

که م بچَرم که پم کردی

دهس نه ماز بگر له ناخوای داپزیای ئاوای تاوسانم

ئیکهش چه وه یلد بووهس و به وه بان

له وره هه رچئ تف ها له ناو دهمد

بکه ره ی ناو

دهمچه و گهرجه ی

شه مس ته مام تاوسانه یل بانان

روستای تابستانی

تمامی درختان پاره شده‌اند
شاخه‌های تن لخت به بار نشسته اند
یابوی پیری برگ‌های تابستان جوانیم را می‌جود و
سر شب آن را نشخوار می‌کند
من دردم می‌گیرد
آهای کجایی خدای خواب‌های آشفته

برای رسیدن به تو از کدام باریکه راه بیایم

من خانه نیستم خانم!

کم صدایم کن کرّ شدم

وضو بگیر از ناودان فرسوده‌ی روستای تابستانم

بعد چشمانت را ببند و بیا بالا

در آن جا هرچه تف در دهان داری

به صورت نحس

بخت تابستان‌های نیامده پرت کن

داروه خشم

داروه خشم كه
ئەگەر نەتۆە نسە ئەو دەرساتە گ هاتۆد
لە وەر پاد هەلسم
ئاخر خۆن فرەگ لە لیم چۆد و
گەن جوورئ مردۆم
داروه خشم كه

ئەگەر جوور جارەن نەتوہنسم

ئەرمیسه گاند پاکەو بکەم

ئاخر کلکە کەلینە گانم

بەساقنە یەکەو

فرە خوہشم هات

ماچ چەوہ گاند بکەم

داروہ خشم کە

لە یە فرەتر گیانە تیم نییە

تا ئێرەد قسیە بکەم

بخشش در پای دار

مرا ببخش
اگر آن لحظه‌ای که آمده بودی
نتوانستم پیش پایت برخیزم
زیرا خون زیادی از من رفته بود و
به شکل عجیبی مرده بودم

مرا ببخش
اگر مثل گذشته
تتوانستم اشک‌هایت را پاک کنم
چون انگشت‌های شستام
را به هم بسته بودند
خیلی دوست داشتم
چشم‌هایت را ببوسم

مرا ببخش
دیگر رمقی در من نیست
تا برایت حرف بزنم

سانه ناو

سانه ناو

ناو ولاتینگه ک

هه ر ئایه میگ له ته مام ئومری

یه ی جار وه زوان تیه ریده ی

ئه مانگ له یلی؟!

نیه زانم په ژاره ی کام شه وار

رشیا سہ مل منا
 وہ رہنگہ یل ئە لاجہ وێگە و لە هات و چێنم و
 ھەر سات ئۆشتم: سانەناو
 دی خە و گرتییە سەم لە یلی
 دەورملیە گەد واز کە و بوو سە ی بان زامە گانما
 زام نە یرم؟!
 قە ی نە یرئ بوو سە ی تیولمە و
 تە و کردمە لە یلی
 ئە ژنە فتمە
 ئایە مە یل دەمە و خوار ژین و
 دەمە و بان مرن
 نە کە ئ بمرم لە یلی؟!
 ئاخر کی لە رۆووییە و ھە لای
 لە وەر چە و ئئ ھە مگە ئایە مە و بمرئ
 سانەناو لە یلی!
 سانەناو!

سازمان

سازمان

نام سرزمینی ست

که هر انسانی در طول عمرش

یکبار آن را به زبان می آورد

اما لیلی؟!

نمی دانم خیالات کدام شب

مرا دربر گرفته است؟
 با رنگ‌های عجیبی در آمد و رفتم و
 هر لحظه با خودم می‌گویم: سانه‌ناو
 خوابم گرفته لیلی!
 روسری‌ات راباز کن و بر زخم‌هایم ببند
 زخم ندارم؟
 مهم نیست — بر پیشانی‌ام ببندش
 شاید تب کرده‌ام لیلی!
 شنیده‌ام
 آدم‌ها دمر زندگی می‌کنند و
 تاق باز می‌میرند
 مبادا بمیرم لیلی؟
 آخر خجالت می‌کشم
 پیش روی این همه آدم بمیرم
 سانه‌ناو لیلی!
 سانه‌ناو!

از این قلم منتشر شده است

- ۱- خاکستری (شعر فارسی) پاییز ۸۱
- ۲- راخ (شعر فارسی) پاییز ۸۳
- ۳- گهرمه‌شین (شیعِر کوردی) چاپ اول، شهریور ۸۷
- چاپ دوم، مهر ۸۷ - چاپ سوم (صوتی) ۸۸
- ۴- به روایت دوربین روسی (مجموعه داستان) ۸۷
- ۵- هوای هرات (شعر فارسی) بهار ۸۸
- ۶- سانه‌ناو (شیعِر کوردی) بهار ۸۹

از این قلم منتشر می شود

- ۱- آنها از مرگ ترسیده بودند / شعر فارسی
- ۲- گهرمه‌شین / شیعِر کوردی، چاپ چهارم
- ۳- وه‌روا / شیعِر کوردی (کلاسیک)
- ۴- تاویسان / شیعِر کوردی (ئازاد)
- ۵- راخ / شعر فارسی، چاپ دوم
- ۶- آهوان ملل / شعر فارسی